

श्रीमद्रामायणम् – अरण्यकाण्डः – ३७ सर्गः

तच्छ्रुत्वा राक्षसेन्द्रस्य वाक्यं वाक्यविशारदः ।

प्रत्युवाच महातेजा मारीचो राक्षसेश्वरम् ॥३-३७-१॥

सुलभाः पुरुषा राजन् सततं प्रियवादिनः ।

अप्रियस्य च पथ्यस्य वक्ता श्रोता च दुर्लभः ॥३-३७-२॥

न नूनं बुध्यसे रामं महावीर्यगुणोन्नतम् ।

अयुक्तचारश्चपलो महेन्द्रवरुणोपमम् ॥ ३-३७-३ ॥

अपि स्वस्ति भवेत् तात सर्वेषामपि रक्षसाम् ।

अपि रामो न सङ्क्रुद्धः कुर्याल्लोकानराक्षसान् ॥ ३-३७-४ ॥

अपि ते जीवितान्ताय नोत्पन्ना जनकात्मजा ।

अपि सीतानिमित्तञ्च न भवेद् व्यसनं महत् ॥ ३-३७-५ ॥

अपि त्वामीश्वरं प्राप्य कामवृत्तं निरङ्कुशम् ।

न विनश्येत् पुरी लङ्का त्वया सह सराक्षसा ॥ ३-३७-६ ॥

त्वद्विधः कामवृत्तो हि दुःशीलः पापमन्त्रितः ।

आत्मानं स्वजनं राष्ट्रं स राजा हन्ति दुर्मतिः ॥ ३-३७-७ ॥

न च पित्रा परित्यक्तो नामर्यादः कथञ्चन ।

न लुब्धो न च दुश्शीलो न च क्षत्रियपांसनः ॥ ३-३७-८ ॥

न च धर्मगुणैर्हीनैः कौसल्यानन्दवर्धनः ।

न च तीक्ष्णो हि भूतानां सर्वभूतहिते रतः ॥ ३-३७-९ ॥

वञ्चितं पितरं दृष्ट्वा कैकेय्या सत्यवादिनम् ।

करिष्यामीति धर्मात्मा ततः प्रव्रजितो वनम् ॥ ३-३७-१० ॥

कैकेय्याः प्रियकामार्थं पितुर्दशरथस्य च ।

हित्वा राज्यं च भोगांश्च प्रविष्टो दण्डकावनम् ॥ ३-३७-११ ॥

न रामः कर्कशस्तात नाविद्वान् नाजितेन्द्रियः ।
अनृतं न श्रुतं चैव नैव त्वं वक्तुमर्हसि ॥ ३-३७-१२ ॥

रामो विग्रहवान् धर्मः साधुः सत्यपराक्रमः ।
राजा सर्वस्य लोकस्य देवानामिव वासवः ॥ ३-३७-१३ ॥

कथं नु तस्य वैदेहीं रक्षितां स्वेन तेजसा ।
इच्छसे प्रसभं हर्तुं प्रभामिव विवस्वतः ॥ ३-३७-१४ ॥

शरार्चिषमनाधृष्यं चापखड्गेन्धनं रणे ।
रामाग्निं सहसा दीप्तं न प्रवेष्टुं त्वमर्हसि ॥ ३-३७-१५ ॥

धनुर्व्यादितदीप्तास्यं शरार्चिषममर्षणम् ।
चापबाणधरं तीक्ष्णं शत्रुसेनापहारिणम् ॥ ३-३७-१६ ॥
राज्यं सुखञ्च सन्त्यज्य जीवितञ्चेष्टमात्मनः ।
नात्यासादयितुं तात रामान्तकमिहार्हसि ॥ ३-३७-१७ ॥

अप्रमेयं हि तत्तेजो यस्य सा जनकात्मजा ।
न त्वं समर्थस्तां हर्तुं रामचापाश्रयां वने ॥ ३-३७-१८ ॥

तस्य वै नरसिंहस्य सिंहोरस्कस्य भामिनी ।
प्राणेभ्योऽपि प्रियतरा भार्या नित्यमनुव्रता ॥ ३-३७-१९ ॥

न सा धर्षयितुं शक्या मैथिल्योजस्विनः प्रिया ।
दीप्तस्येव हुताशस्य शिखा सीता सुमध्यमा ॥ ३-३७-२० ॥

किमुद्यमं व्यर्थमिमं कृत्वा ते राक्षसाधिप ।
दृष्ट्वेत् त्वं रणे तेन तदन्तमुपजीवितम् ॥ ३-३७-२१ ॥

जीवितं च सुखं चैव राज्यं चैव सुदुर्लभम् ।
यदिच्छसि चिरं भोक्तुं मा कृथा रामविप्रियम् ॥ ३-३७-२२ ॥

स सर्वैः सचिवैः सार्धं विभीषणपुरस्कृतैः ।
मन्त्रयित्वा तु धर्मिष्ठैः कृत्वा निश्चयमात्मनः ।

दोषाणां च गुणानां च सम्प्रधार्य बलाबलम् ॥ ३-३७-२३ ॥

आत्मनश्च बलं ज्ञात्वा राघवस्य च तत्त्वतः ।

हितं हि तव निश्चित्य क्षमं त्वं कर्तुमर्हसि ॥ ३-३७-२४ ॥

अहं तु मन्ये तव न क्षमं रणे समागमं कोसलराजसूनुना ।

इदं हि भूयः शृणु वाक्यमुत्तमं क्षमं च युक्तञ्च निशाचराधिप ॥ ३-३७-२५ ॥

इत्यार्षे श्रीमद्वाल्मीकिरामायणे आदिकाव्ये अरण्यकाण्डे सप्तत्रिंशः सर्गः ।